

Отже, аудиторські послуги в Україні розвиваються досить швидкими темпами, хоча існують певні проблеми. Більш глибоке дослідження цих проблем може стати основою для визначення пріоритетних напрямків вдосконалення аудиторської діяльності з огляду на перспективи розвитку ринкової економіки і відносин власності в Україні, а їх розв'язання сприятиме подальшому впровадженню аудиторської професії в господарську практику і формуванню у громадськості впевненості у високій професійній майстерності аудиторів.

Список використаної літератури

1. Закон України „Про аудиторську діяльність” № 3125-ХІІ від 22.04.1993 (в редакції з - 7.08.2011).
2. О.І. Дулачик, А.М. Кушнір, О.О. Мартиняк «Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку аудиту в Україні» / Дулачик О. І., Кушнір А. М., Мариняк О.О. // ТНТУ ім. І. Пулюя, м. Тернопіль . – 2017.
3. Л.М. Одінцов, А.О. Титаренко, М.В. Швець «Система фінансового контролю і розвитку аудиторства в Україні» // Одінцов Л.М., Титаренко А.О., Швець М.В. // Вісник Кременчуцького державного політехнічного університету. – 2012.

УДК 657

Хлопук Христина

*студентка гр. ФК 42 спец. 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»,
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Науковий керівник: Мельник К. П. к.е.н.,
доцент кафедри обліку і аудиту*

ОЦІНКА СУТТЄВОСТІ У ВНУТРІШНЬОМУ АУДИТІ

Планування є однією з обов'язкових стадій внутрішнього аудиту. Щоб контрольний захід був проведений максимально ефективно та поставлена мета була досягнута необхідно належним чином здійснити планування внутрішнього аудиту. Сьогодні, досить таки важливим і не до кінця дослідженим питанням є оцінка суттєвості при плануванні та проведенні внутрішнього аудиту.

Концептуальні засади застосування суттєвості у зовнішньому аудиті висвітлено у міжнародних стандартах аудиту (далі – МСА) [1]. Проте, особливості розрахунку суттєвості при проведенні внутрішнього аудиту не розглядаються у даному документі. У міжнародних стандартах професійної практики внутрішнього аудиту дане питання також не висвітлено. Деякі аспекти оцінки суттєвості у внутрішньому аудиті стали предметом досліджень таких учених, як Каменська Т.О. [2], Назарова К.О. [3], Петрик О.А. [4].

В теорії і практиці аудиту поняття суттєвості є ключовим. Необхідність застосування концепції суттєвості при плануванні та проведенні внутрішнього аудиту обумовлена тим, що внутрішній аудитор не повинен, не може і ніколи не перевіряє всю діяльність суб'єкта господарювання з точністю до одиниці та не гарантує абсолютну відсутність викривлень даних. Основним завданням внутрішнього аудитора є встановлення того, що інформація не містить суттєвих викривлень унаслідок помилок чи шахрайства.

Відповідно до положень МСА «викривлення, включаючи пропуски, вважаються суттєвими, якщо обґрунтовано очікується, що вони, окремо або у сукупності, можуть вплинути на економічні рішення користувачів, які приймаються на основі фінансової звітності» [1]. Звідси, при встановленні рівня суттєвості аудитор повинен, передусім, орієнтуватися на потреби користувачів звітної інформації.

На стадії планування внутрішнього аудиту необхідно визначити припустиму величину суттєвості помилок, неточностей, перекручень. Зовнішній аудитор оцінює суттєвість щодо фінансової звітності, а внутрішній повинен оцінювати суттєвість щодо різноманітних аспектів контролю фінансово-господарської діяльності підприємства. Тому, щодо кожного

об'єкту внутрішнього аудиту на підприємстві слід розробити свої критерії оцінки суттєвості [4, с. 369–370].

Як зазначено у МСА: оцінка рівня суттєвості є предметом професійного судження, залежить від досвіду і кваліфікації аудитора, який визначає її сам для кожного клієнта з урахуванням обсягу й специфіки його діяльності [1, с. 338]. Це свідчить про високий рівень суб'єктивності рішень зовнішнього аудитора, оскільки потреби кожного потенційного користувача фінансової звітності, що підлягає оприлюдненню, достеменно встановити неможливо. Тому МСА рекомендують аудиторі робити судження щодо суттєвості викривлення на основі розуміння загальних потреб користувачів як групи.

При плануванні рівня суттєвості у внутрішньому аудиті складається інакша ситуація. Результати досліджень, які висвітлені у праці [5, с. 347–360], вказують на те, що організатором і користувачем результатів внутрішнього аудиту є власник (співвласники) суб'єкта господарювання. Звідси, щоб встановити прийнятний рівень суттєвості на етапі планування контрольного заходу внутрішньому аудиторі необхідно з'ясувати, який рівень суттєвості є прийнятним для власника (співвласників) підприємства. Таким чином, встановлений рівень суттєвості визначає кількісний критерій для оцінки фактично ідентифікованих викривлень.

Рівень суттєвості залежить від галузі діяльності, розміру підприємства, суми прибутку до оподаткування, вартості оборотних коштів та валюти балансу, кредиторської заборгованості, особливих статей балансу тощо. Значення рівня суттєвості повинно обов'язково відображатися в загальному плані аудиту. В процесі проведення аудиту і складання висновку показник рівня істотності повинен переглядатися.

Варто погодитись із думкою О.А. Петрика, яка зазначає про необхідність застосування комплексного підходу до оцінки суттєвості викривлення, враховуючи окрім кількісного також якісний аспект суттєвості [4, с. 369–370].

Потрібно звернути увагу на пояснення, надане в МСА, «обставини, пов'язані з деякими викривленнями, можуть змусити аудитора визнати їх суттєвими, навіть якщо вони нижчі від рівня суттєвості. Хоча розробка аудиторських процедур для виявлення викривлень, які вважатимуться суттєвими виключно внаслідок свого характеру, не є виправданою з практичного погляду, аудитор розглядає не тільки розмір, а й характер не виправлених викривлень, а також конкретні обставини їх виникнення при оцінці впливу на фінансову звітність» [1].

Усі факти перекошення інформації у вартісному виразі, на етапі оцінки ідентифікованих викривлень, мають порівнюватися з встановленим прийнятним рівнем суттєвості. Внутрішній аудитор оцінює викривлення як суттєве у випадку, якщо сума фактичного викривлення перевищує прийнятний рівень суттєвості. Якщо сума викривлення не перевищує прийнятний рівень суттєвості, процес оцінки внутрішнім аудитором ідентифікованого викривлення чи упущення інформації за об'єктом контролю додатково має передбачати аналіз можливості кваліфікування його як порушення чи злочину, що може спричинити відповідальність згідно законодавства. Викривлення слід визнати суттєвим в тому випадку, якщо реалізація відповідних санкцій може спричинити суттєвий негативний вплив на діяльність підприємства чи економічні рішення власника (співвласників). Висновок внутрішнього аудитора про наявність або відсутність суттєвих викривлень інформації за об'єктом, який перевіряється є результатом процедури оцінки суттєвості.

Список використаних джерел

1. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг [Текст] : у 3 ч. – К. : ТОВ «ІАМЦ АУ «СТАТУС», 2015.
2. Каменська Т.О. Внутрішній аудит: методологія та організація : дис. ... докт. екон. наук : 08.00.09 / Тетяна Олександрівна Каменська. – К., 2011. – 560 с.
3. Назарова К.О. Аудит: еволюція, потенціал, ефективність : монографія / К.О. Назарова. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 464 с.

4. Петрик О.А. Стан та перспективи розвитку аудиту в Україні: методологічні та організаційні аспекти : дис. ... докт. екон. наук : 08.00.09 / Олена Анатоліївна Петрик. – К., 2004. – 436 с.

5. Бардаш С.В. Економічний контроль в Україні : системний підхід : монографія. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 656 с.

УДК 657.411

Цибульська Карина

студентка гр. ЕП 19мс спец. 076 «Підприємництво торгівля та біржова діяльність»,
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Науковий керівник: Мельник К. П. к.е.н.,
доцент кафедри обліку і аудиту

ОСОБЛИВОСТІ ДОКУМЕНТУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ З ОБЛІКУ І АУДИТУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ

Бухгалтерський облік на підприємствах здійснюють відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Відповідно до цього Закону, підставою для бухгалтерського обліку господарських операцій є первинні документи, які фіксують факти здійснення господарських операцій [1]. Первинні документи – це письмові свідчення, що фіксують та підтверджують господарські операції, враховуючи розпорядження та дозволи адміністрації (власника) на їх виконання.

Первинні документи для обліку операцій з власним капіталом, відповідно до змін, які спричиняють господарські операції у складі активів та пасивів підприємства можна розділити на групи (рис.1).

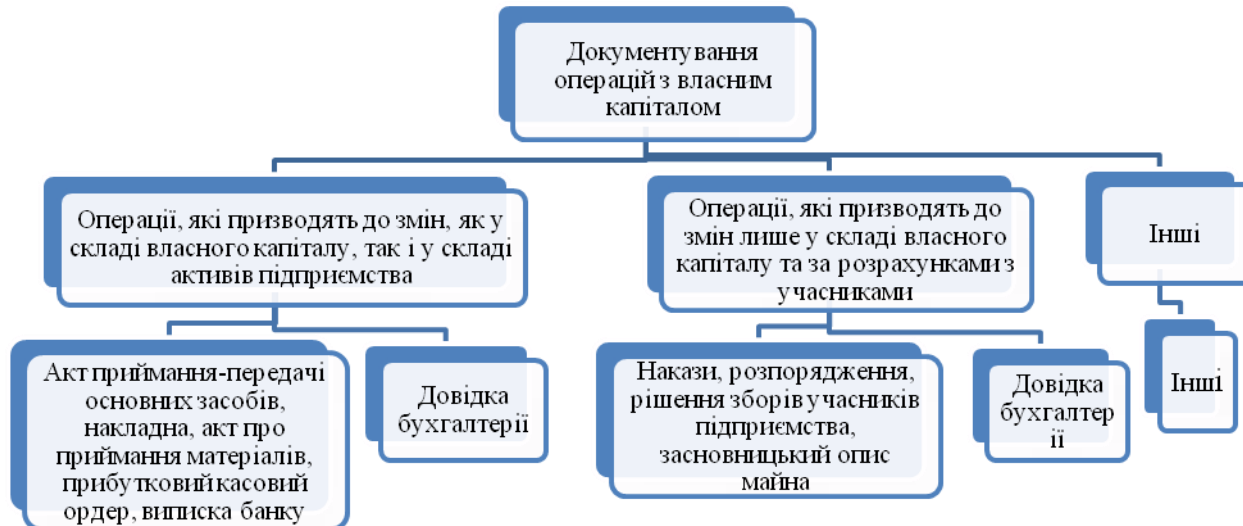

Рис.1 Документування операцій з власним капіталом

Для багатьох операцій з обліку власного капіталу немає розробленого стандартизованого первинного документа. З метою дотримання вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» виникає потреба для обліку цих операцій застосовувати універсальний документ – бухгалтерську довідку. В бухгалтерській довідці наводять зміст помилки, суму та кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку, якою виправляється помилка [2, с.146].

Підприємство може переоцінювати об'єкт основних засобів, об'єкт незавершеного будівництва, нематеріальні активи (щодо яких існує активний ринок), якщо залишкова вартість таких об'єктів істотно відрізняється від їх справедливої вартості на дату балансу.